

Περί το Συναξάριον της Κυριακής των Αγίων Πάντων και της ορθής αναγνώσεώς του

/ [Γνώμες](#)

Τὴν Κυριακὴ τῶν Ἀγίων Πάντων, μετὰ τὴν ἀνάγνωσι τοῦ Συναξαρίου τῆς ἡμέρας ἐκ τοῦ μηναίου, ἀναγινώσκουμε καὶ τὸ Συναξάριον ἐκ τοῦ Πεντηκοσταρίου. Ἡ ἀναφορὰ εἶναι ἡ ἐξῆς:
«Τῇ σήμερον ἡμέρα, Κυριακῇ μετὰ τὴν Πεντηκοστήν, τὴν τῶν ἀπανταχοῦ τῆς οἰκουμένης ἐν Ἀσίᾳ, Λιβύῃ, καὶ Εὐρώπῃ, Βορρᾷ τε καὶ Νότῳ, Ἀγίων πάντων Ἑορτὴν ἐορτάζομεν».

- Σπυρίδων π.Φ. Ασπιώτης MA, MSc, Μαέστρος, Μουσικοπαιδαγωγός, Λειτουργιολόγος

Στίχοι

Τοῦ Κυρίου μου πάντας ὑμνῶ τοὺς φίλους.

Εἴ τις δὲ μέλλων, εἰς τοὺς πάντας εἰσίστω.

Τὸ Συναξάριον ὁλοκληρώνεται: «Ταῖς τῆς ἀχράντου σου Μητρὸς πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεός, καὶ πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Ἀγίων σου, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς, ὡς μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος. Ἀμήν».

Μήπως ἡ κατάληξη μᾶς φαίνεται κάπως ἐκτὸς θέματος; Πῶς γίνεται νὰ κατακλείει ἡ Κυρία Θεοτόκος τὸ Συναξάριον, χωρὶς νὰ ἀναφέρεται; Ἡ μήπως ἀναφέρεται;

Ἄν καὶ ἡ ἀπάντηση εἶναι ἀπλή καὶ ἐμφανής, ἡ σημερινή τακτικὴ τὴν ἀποκρύπτει ἀπὸ τὸ βλέμμα τοῦ ἀναγνώστη, συνεπῶς καὶ ἀπὸ τὰ ὦτα τῶν ἐκκλησιαζομένων.

Στὰ μικρὰ γράμματα τῶν Συναξαρίων ποὺ παρεμβάλλονται μεταξὺ τῶν στίχων καὶ τῆς κατακλείδας, ἐκεῖ δηλαδὴ ὅπου καταγράφονται τὰ πραγματικὰ Συναξάρια, οἱ βίοι, τὰ θαύματα, ὁ καθορισμὸς τῶν ἐορτῶν, τὰ ἱστορικὰ γεγονότα ποὺ συνετέλεσαν στίς ἐορτὲς κ.λπ., εὐρίσκονται συχνὰ ἀπαντήσεις σὲ ἐρωτήματα, τὰ ὁποῖα δημιουργοῦνται ἀπὸ τὴν περιγραφικὴ, τὴν προβληματικὴ, πολλὰς φορές καὶ βιαστικὴ ἀνάγνωση τοῦ Συναξαρίου τῆς ἡμέρας. Ἰδιαιτέρως δὲ ὅταν ὑπάρχουν καὶ πολλοὶ ἅγιοι, τότε δημιουργεῖται καὶ ἐπιπλέον ἄγχος, μήπως «καθυστερήσουμε»... Φεῦ!

Στὴν τελευταῖα παράγραφο, λοιπόν, τῶν μικρῶν γραμμάτων τοῦ Συναξαρίου τῶν Ἀγίων Πάντων διαβάζουμε: «Ἰστέον δέ, ὡς ἅπαντα νῦν ἐορτάζομεν, ὅσα ἀγαθοδότης ἡγίασε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον». Νά, ὁ λόγος, γιὰ τὸν ὁποῖο ἐθέσπισε ἡ Ἐκκλησία τὴν ἐορτὴ τῶν Ἀγίων Πάντων τὴν συγκεκριμένη ἡμέρα, τὴν πρώτη Κυριακὴ μετὰ τὴν Πεντηκοστή! Ἐορτάζουμε «ὅσα ἀγαθοδότης ἡγίασε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον». Συνδέεται δηλαδὴ μὲ τὴν Πεντηκοστή. Εἶναι ἄμεσο ἀποτέλεσμα τῶν Χαρισμάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἡ παράγραφος συνεχίζει: «Λέγω δὴ τοὺς ὑψηλοτάτους καὶ ἁγιαστικοὺς νόας, τὰ ἐννέα δηλαδὴ τάγματα· τοὺς Προπάτορας καὶ Πατριάρχας· τοὺς Προφήτας, καὶ τοὺς ἱεροὺς Ἀποστόλους· τοὺς Μάρτυρας, καὶ τοὺς ἱεράρχας· τοὺς ἱερομάρτυρας καὶ Ὁσιομάρτυρας· τοὺς Ὁσίους, καὶ Δικαίους, καὶ ἀπάσας τῶν ἁγίων Γυναικῶν χορείας, καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ἄνωνύμους Ἁγίους· μεθ' ὧν ἔστωσαν καὶ οἱ ἐπιγεννησόμενοι». Μὲ τὴν τελευταῖα φράση, ἡ Ἐκκλησία προνοεῖ, ὥστε νὰ περιλαμβάνονται στὴν ἐν λόγω ἐορτὴ καὶ οἱ μεταγενέστεροι τῶν ἀναφερομένων Ἅγιοι!

Καταλήγει δὲ ἡ παράγραφος ὡς ἐξῆς: «Πρὸ δὲ πάντων, καὶ ἐν πᾶσι, καὶ μετὰ πάντων, (ἐορτάζομεν, ἐννοεῖται ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς παραγράφου) τὴν τῶν Ἁγίων Ἁγίαν, τὴν ὑπεραγίαν, καὶ αὐτῶν ὑπερασυγκρίτως κρείττονα τῶν ἀγγελικῶν ταγμάτων, τὴν Κυρίαν ἡμῶν καὶ Δέσποιναν Θεοτόκον, Μαρίαν, τὴν ἀειπάρθενον».

Τέλος, ἔρχεται ἡ κατακλείδα: «Ταῖς τῆς ἀχράντου σου Μητρὸς πρεσβείαις...» γιὰ νὰ ὁλοκληρώσει τὴν προαναφερθεῖσα παράγραφο καὶ ἐν συνόλῳ τὸ Συναξάριον.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ἡ ἀναφορὰ τῆς Κυρίας Θεοτόκου στὴν καταληκτικὴ φράση τοῦ Συναξαρίου τῶν Ἁγίων Πάντων δὲν εἶναι ἄσχετη, ὅπως θὰ μπορούσε νὰ σκεφτεῖ κανεὶς ἢ νὰ ἀναρωτιέται γιὰτὶ ὑπάρχει ἐκεῖ.

Ὡστόσο, τὴν συγκεκριμένη ἡμέρα ἡ περιγραφικὴ ἀναφορὰ τοῦ Συναξαρίου (μόνο πρώτη φράση, στίχοι, κατάληξη), δημιουργεῖ πρόβλημα στὴν κατανόηση τοῦ λόγου ἀπὸ τοὺς ἀκρωμένους.

Συνεπῶς, τὴν Κυριακὴ τῶν Ἁγίων Πάντων, μετὰ τὴν ἀνάγνωση τῶν στίχων ἢ -γιὰ τὴ διατήρηση τῆς συνήθους δομῆς προτιμητέον- μετὰ τὴν ἀναφορὰ «...Ἁγίων πάντων Ἑορτὴν ἐορτάζομεν» ἐπιβάλλεται νὰ ἀναγνωσθεῖ ἡ τελευταῖα παράγραφος τῶν μικρῶν γραμμάτων «Ἰστέον δέ, ὡς ἅπαντα νῦν ἐορτάζομεν...» ἕως τέλους.

Ἐὰν ἔχουν ἀναγνωσθεῖ οἱ στίχοι, προχωροῦμε στὴν καταληκτικὴ φράση· ἐὰν δὲν ἔχουν ἀναγνωσθεῖ οἱ στίχοι, ἐπιστρέφουμε στὴν ἀνάγνωσή τους καὶ ἀκολούθως κατακλείουμε «Ταῖς τῆς ἀχράντου σου Μητρὸς πρεσβείαις [...] ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος. Ἀμήν».

Χωρὶς νὰ προστίθεται οὐσιαστικὴ καθυστέρηση στὴν ἀκολουθία, μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ἐπιτυγχάνεται:

α) ἡ ἀκρόαση καὶ ἐπίγνωση περὶ τὴν Ἑορτὴ ἀπὸ τὸν ἀπλὸ πιστό, ὁ ὁποῖος συχνὰ δὲν γνωρίζει ἐπακριβῶς τὶ ἢ ποιὸς ἐορτάζει,

β) ἡ ὁμαλὴ καὶ χωρὶς συντακτικὰ καὶ ἐννοιολογικὰ προβλήματα συνέχεια τοῦ Συναξαρίου, γιὰ τοὺς «ἐν ἐπιγνώσει ὑμνοῦντας» τὸ Ἅγιον ὄνομα τοῦ Κυρίου.

Μὲ βάση τὰ ἀνωτέρω εἴτε οἱ ψάλτες εἴτε οἱ ἱερεῖς ἄς φροντίσουν τὴν ἀνάγνωση τοῦ Συναξαρίου τῶν Ἁγίων Πάντων κατὰ τὴν προαναφερθεῖσα Τάξη.

Ἐν κατακλείδι, νὰ σημειωθεῖ ὅτι ἡ ἐορτὴ «πρὸ πάντων, καὶ ἐν πᾶσι, καὶ μετὰ πάντων» τῆς Κυρίας Θεοτόκου, εἶναι ἀκριβῶς ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο τὰ Τυπικὰ

ὁρίζουν τὴν Κυριακὴ τῶν Ἁγίων Πάντων (καὶ μόνο κατ' αὐτήν -ἀλλὰ αὐτὸ εἶναι ἄλλο ζήτημα), Καταβασίεις «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου».

[ΠΗΓΗ ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ](#)